

Вячеслав Туляков, віце-президент, проректор
з міжнародних зв'язків НУ «ОЮА», д.ю.н., професор

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» У 2012/2013 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

З моменту створення Національний університет «Одеська юридична академія» бере активну участь у різних видах міжнародної освітньої діяльності. Підкреслюється, що створені в НУ «ОЮА» спеціальні мовні курси та правові школи надають студентам і викладачам унікальні можливості для входження до світового освітнього простору.

Ключові слова: міжнародні відносини, мовні програми, правові школи.

С момента создания Национальный университет «Одесская юридическая академия» принимает активное участие в различных видах международной образовательной деятельности. Подчеркивается, что созданные в НУ «ОЮА» специальные языковые курсы и правовые школы предоставляют студентам и преподавателям уникальные возможности для входжения в мировое образовательное пространство.

Ключевые слова: международные отношения, языковые программы, правовые школы.

Since its creation National University "Odessa Law Academy" is involved in different kinds of international relations. It is stressed that special language programs and legal schools provided by NU "OLA" give our students and professors unique opportunities to be involved in the world educational process.

Key words: international relations, language programs, legal schools.

Відомо, що історична традиція українського етносу неодноразово перетиналась з історією як близьких сусідів, так й з історією грецької, візантійської, романо-германської, арабо-мусульманської традиції, започатковуючи діалог культур (В.Федь). Отже ці традиції знайшли відображення у сучасному законодавстві, спрямованому на культурну інтеграцію. Так, згідно з Законом України «Про вищу освіту», державна політика у галузі вищої освіти ґрунтується на принципах: інтеграції системи вищої освіти України у світову систему вищої освіти при збереженні і розвитку досягнень та традицій української вищої школи; наступності процесу здобуття вищої освіти.

В умовах формування нової освітньої парадигми, пов'язаної з переходом до суспільства, побудованого на знаннях, глобалізацією та інтеграцією освітніх систем, актуалізується питання про перехід до системи навчання протягом життя, в залежності від потреб та інтересів людини, суспільного замовлення. Функції вищої юридичної освіти значно розширюються: від підготовки універсальних спеціалістів — до виконання індивідуальних освітніх замовлень клієнтів, згідно із потребами міжнародної спільноти, та ринку праці.

Основними стратегічними напрямками зовнішньої діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», які окреслені президентом університету академіком Ківаловим С.В. є:

- підвищення якості основної продукції НУ «ОЮА», тобто рівня знань студентів і навчальних послуг, що включає, в першу чергу, надання можливостей студентам отримувати додаткові знання та покращувати головне надбання академії — досвід і кваліфікацію професорсько-викладацького складу НУ «ОЮА»;
- поширення інформації про навчальну, наукову і соціально вагомую діяльність

НУ «ОіОА» за межами України. Закономірний підсумок цієї роботи — повноправне членство НУ «ОіОА» в Асоціації Європейських Університетів з 1998 р., приєднання НУ «ОіОА» до Magna Charta Universitatum — сучасної декларації європейської вищої школи і Болонської декларації «Європейський простір вищої освіти», членство у Європейській асоціації публічного права (2008), тощо.

Згідно із сформульованими задачами, міжнародна діяльність академії спрямована не на прибуткову діяльність, а на підвищення якості української освіти та її авторитету за межами України. Відповідно до цього, міжнародна діяльність НУ «ОіОА» зосереджена у таких напрямках:

- сприяння участі співробітників, аспірантів, студентів у міжнародних програмах наукового та освітнього обміну;
- запрошення іноземних викладачів;
- співпраця із закордонними організаціями;
- контакти з дипломатичними представництвами;
- укладення міжнародних договорів;
- проведення міжнародних конференцій, семінарів, тренінгів, літніх шкіл, конкурсів тощо.

Інтеграція у світову освітню середу у минулому році здійснювалася за допомогою адаптації навчального процесу до норм світової освітньої практики, активізації наукової, договірної, просвітницької та рекламної діяльності.

Минулий навчальний рік характеризується значною активізацією традиційних форм міжнародного співробітництва Університету, а також пошуком його нових форм.

Було підписано ряд договорів про співпрацю з іноземними вузами, серед яких провідні російські університети — Московський державний університет імені М.В. Ломоносова, Московський державний юридичний університет імені О.Е. Кутафіна, Новосибірський університет, Міжнародний юридичний інститут (Рос, а також європейські університети — університет Лунда (Швеція), Сілезький Університет (Польща), Чекуров університет (Туреччина), та нарешті Центр з прав людини Університету Сорбонна (Паріж II).

Завдяки поглибленню співпраці з іноземними партнерами в минулому навчальному році:

1) почалася наукова робота у складі міжнародного консорціуму університетів з реалізації реалізація 3-х річного проекту «Сприяння інновацій шляхом удосконалення регуляторної бази вищої освіти в Україні». Для реалізації проекту ЄС надав нашому університету 900 тисяч гривень. Згідно цій програмі 16 викладачів університету пройшли стажування у провідних вишах Швеції, Польщі, Португалії, Великобританії. Підготовлено розділ монографії під грифом програми Комітету Міністрів Європейського Союзу щодо особливостей регуляції інноваційної діяльності вишів в Україні. Університет отримав також запрошення брати участь ще в чотирьох консорціумах TEMPUS. Результати конкурсу очікуються в жовтні 2013 року;

2) проведено понад 30 міжнародних заходів (конференцій, симпозіумів, науково-практичних семінарів тощо). Особливо слід відзначити масштабні міжнародні акції: Науковий симпозіум «Східно-Європейський простір: діалог Росії і України»; Міжнародно-практичну конференцію «Правове забезпечення

ефективного виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»; Турецько-український симпозиум з кримінального права; Російсько-українську кримінологічну конференцію; професійну конференцію «Актуальні питання міжнародного комерційного арбітражу»; Російсько-український форум «Право, влада і бізнес»; конференцію ЗМІ країн СНД, організовану Міжнародним конгресом ЗМІ «Золотий перетин», та інші;

3) організовано додаткові факультативні навчальні курси англійською мовою для студентів університету за участю зарубіжних фахівців. За минулий рік за сприяння фондів ім. Фулбрайта та університету Зальцбурга було організовано шість двотижневих і один семестровий навчальні курси за правом США. Безкоштовно наші студенти отримали можливість отримати додаткову кваліфікацію за правом США. У порівняння — школи американського права у Львові та Харкові коштують для відвідувачів від 1000 до 1500 доларів США. Також продовжилася реалізація довгострокових навчальних курсів для наших студентів — «Кордони Європи» (за підтримки Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні) і «Змагальне судочинство у вільному суспільстві» (за підтримки Леавітт Інституту міжнародного розвитку, США). Доречи саме наші представники за результатами змагань та фінальних іспитів у цих школах отримали можливість стажування у Брюсселі та США.

Всього іноземними експертами було проведено більше 200 аудиторних занять (лекцій та семінарів), а саме це (заручення іноземних викладачів) є підтвердженням високого рейтингу нашого університету. Доречи, вперше курс лекцій з комерційного арбітражу США в університеті надав партнер лідера юридичних послуг у США адвокатської компанії Мюнгер, Толлс та Олсон (Лос Анджелес), професор Кері Лерман.

4) За підтримки та під безпосереднім керівництвом академіка С.В.Ківалова в університеті продовжується розвиток мовних факультативів професійної спрямованості. Відомо, що ми — єдиний юридичний виш в Україні де курс бакалаврату з права окремо викладається англійською мовою. Додатково отримав подальший розвиток інноваційний освітній проект «Викладання навчальних дисциплін за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня» бакалавр «німецькою мовою». В якості лекторів у курсі взяли участь на регулярній основі Глава Місії ЄС з прикордонної допомоги Молдові та Україні Удо Буркхолдер, практикуючі юристи з Австрії та Німеччини.

За підтримки «Альянс Франсез» (м. Одеса) розпочалася реалізація інноваційного освітнього проекту «Викладання навчальних дисциплін за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» французькою мовою. До читання лекцій запрошено два експерти з університету Сорбонна

Додаткова мовна підготовка, яку надає університет сприяє підвищенню освітньої та наукової мобільності студентів і викладачів університету з зарубіжними колегами.

У рамках програми Кабінету Міністрів України за рахунок державного бюджету у минулому році 1 студент отримав можливість навчатися за програмою магістра права і 2 аспіранти отримали можливість займатися науковою роботою в провідних європейських університетах (університеті Ліон III імені Жана Мулена, Віденський Університет, Університет Цюрих).

Студенти, аспіранти та викладачі за рахунок грантів пройшли стажування та підвищення кваліфікації в університеті Арканзасу (США), Тель-Авівському університеті (Ізраїль), Університеті для іноземців в Перуджі (Італія), Ризькому університеті (Латвія), Зальцбурзькому університеті (Австрія), Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги та Молдові та Україні (Одеса, Україна), Юридичному бюро Йозефа Боллага (Швейцарія).

Студенти Національного університету «Одеська юридична академія» успішно виступили на авторитетних міжнародних конкурсах: Конкурсі судових дебатів з міжнародного публічного права імені Б. Телдерса; Конкурсі імені Джессапа; Конкурсі з міжнародного комерційного арбітражу під егідою Європейської арбітражної палати у Відні (Австрія), Турнірі з міжнародного комерційного арбітражу в Мінську (Білорусія), Римської моделі ООН.

Всього за минулий рік за рахунок зарубіжних партнерів та грантів відбулося близько 100 зарубіжних відряджень. Організовано унікальні заклади — літні школи. Літня школа — це одно-, двотижневий захід інтенсивного навчання, що охоплює базові аспекти окремої галузі права та міжнародний досвід у цій сфері. Школа націлена на студентів випускних курсів, викладачів та молодих професіоналів, досвід яких не перевищує п'ять років. Так літня школа з права інтелектуальної власності НУ «ОЮА» та ВОІВ проводиться на сьогодні лише у 10 країнах світу: Швейцарія, Мексика, Південна Африка, Таїланд, Бразилія, США тощо, та є ефективним інструментом у підвищенні обізнаності з інтелектуальною власністю та піднятті інтересу до цієї сфери з боку молодих спеціалістів. Літня школа проводиться на базі Національного університету «Одеська юридична академія» вже 5 років поспіль. Робочою мовою літньої школи була англійська, що дозволило залучити до участі в якості викладачів як вітчизняних спеціалістів, так і провідних міжнародних експертів, а також надало можливість взяти участь у заході студентам з Грузії, Литви, Польщі, Росії, Франції, Угорщини та України. Слід додати що будучи з робочим візитом на Одещині Віце-прем'єр-міністр України К.Грищенко спеціально подякував учасникам школи за їх прагнення отримати додаткові знання в області інтелектуальної власності, а також підкреслив значимість Національного університету «Одеська юридична академія».

«Ну що можна сказати про те, що гарно, ефективно, розумно і, найголовніше, відповідає найвищим стандартам? Як з точки зору освіти, підготовки в мовній та професійній сфері та умов в яких ті, хто був щасливчиком і вчиться тут, знаходяться зараз. Я вважаю, що дуже важливо, коли такі центри служать маяком для інших навчальних закладів, і як віце-прем'єр, який відповідає, в тому числі, і за цю сферу, для мене дуже важливо підтримувати контакт з університетами різного рівня. Але з тим, щоб кращий досвід, а тут він якраз такий, переносити на інші навчальні заклади. У різних регіонах нашої країни. Тому що всі юристи готуватися тут не будуть. Але, кращі мають шанс стати керівниками самих основних установ, де потрібні юристи», — підкреслив Костянтин Грищенко.

Міжнародна літня школа «Морське право: вирішення спорів», об'єднала цього року студентів та молодих юристів із України, Австрії, Греції, Грузії, Італії, Польщі, Португалії, Російської Федерації, Туреччини та Угорщини.

Результатом активного міжнародного співробітництва стало прийняття на-

шого університету в Євразійську Асоціацію Університетів, а також високі місця в рейтингах українських університетів.

У рейтингу Міністерства освіти і науки України Національний університет «Одеська юридична академія» отримав *найвищий індекс міжнародної активності* серед ВНЗ, які здійснюють підготовку за спеціальністю «правознавство». Також наш ВНЗ *посів перше місце в області міжнародного співробітництва* серед українських вузів, що здійснюють підготовку правознавців в рейтингу українського журналу «Фокус». Лідером цього рейтингу Національний університет «Одеська юридична академія» стає вже вдруге поспіль!

Це — є закономірний результат політики керівництва науковою та міжнародною діяльністю нашого університету, підсумок високих досягнень університету у науково-експертній та викладацькій діяльності.

Недарма Президент Європейського Суду з прав людини Дін Шпільман високо оцінив доповідь «Забезпечення життєздатності Страсбурзького суду: структурні недоліки в державах-учасниках», підготовлену народним депутатом України, доповідачем від Комітету ПАРЕ з правових питань та з питань прав людини Ківаловим Сергієм Васильовичем, що є закономірним підтвердженням міжнародного визнання Одеської юридичної школи.

